

[P. Mortensen.]

har Forholdene i Sønderjylland for Landbruget i al Almindelighed forbedret sig noget i den sidste Tid gennem de Foranstaltninger, der er gennemført, og man kan ogsaa se, at den stærke Kritik af Regering og Rigsdag, som vi særlig har kendt i de sønderjyske Landsdele, i alt Fald er faldet noget til Ro. Der er Landbrugsrepræsentanter, der i den senere Tid, stærkest maaske efter Valget, har udtalt Anerkendelse over for de af Regering og Rigsdag gennemførte Foranstaltninger; de har erkendt Betydningen af den Hjælp, der er ydet. Jeg vil gerne i den Forbindelse nævne en af dem, der har været stærkt fremme i Kritikken, Peter Nielsen, Refsø. Han udtalte ved Hypoteklaanefondens Generalforsamling i Oktober 1935, efter Valget, at der tegnes et lysere Billede af Forholdene for Landbruget i Sønderjylland; og han sagde, at Rentelettellesloven var rigtig nok, han haabede bare, at det nu vilde være muligt at gennemføre en Forlængelse af den. Paa samme Maade udtalte Landbrugsorganisationernes Aabenraamøde den 9. November 1935 en Anerkendelse og Tak til Regeringen for den gennemførte Lovgivning til Lettelse af Forholdene for det sønderjyske Landbrug.

Vort Parti ønsker, at hele denne Kriselovgivning ikke bortfalder; den bør naturligvis forlænges, saaledes som det her er foreslaaet. Det er en betydelig Hjælpeforanstaltning, i Særdeleshed for Landbruget, og Landbruget vil være i høj Grad taknemmeligt for denne Forlængelse af Loven.

I denne Forbindelse vil jeg gerne nævne — det har ogsaa været fremme under Forhandlingerne tidligere —, at det er en Fejl, hvis man kan sige det saaledes, at man deler Befolkningen, saaledes som det ofte sker, ved Ydelse af Hjælp. Da vi i 1934 behandlede den nugældende Lov, var der fra vor Side stærke Ønsker fremme om ogsaa at yde Hjælp til andre end Landbruget. Der gennemførtes en Række offentlige Arbejder, Kasernebygningen i Tønder og Statshospitalet, og ikke mindst Vejarbejder. Det vilde være formaalstjenligt, om man nu kunde naa til noget lignende. Der findes mange Haandværkere og andre derede, ogsaa Fiskere, der ved mange Lejligheder søger at faa Adgang til billige Laan, som de er afskaaret fra at faa. Det vilde have stor Betydning, om der gennem Laanekassen kunde stilles Beløb til Raadighed til dette Formaal.

Samtidig vil der sikkert fra Arbejderkredse komme Spørgsmaal om, hvad Arbejderbefolkningen saa faar. Vi er jo nok

alle sammen enige om, at Arbejderne i Sønderjylland er lige saa kriseramte som andre Befolkningslag dernede. Vi ved i alt Fald, at Lønniveauet er lavt og lavere i Sønderjylland end i det øvrige Land; Beskæftigelsesmulighederne er smaa og Arbejdsløshedsperioderne som Følge deraf længere for den enkelte; Arbejdsløshedstallet i sidste Maaned var oppe paa over 3000, og en Del af disse Mennesker har naturligvis opbrugt deres Understøttelse. Man kan da godt forstaa, at man fra Arbejdernes Side spørger, om der ikke er Mulighed for dem for ogsaa at faa Understøttelse, naar man nu igen yder Hjælp til Landbruget. Jeg vil derfor gerne tilføje, at naturligvis bør Hjælpen til Landbruget gennemføres, men man bør samtidig søge at gennemføre en Hjælp i alt Fald til de langvarigt arbejdsløse, for det kan let ske, at man ved ensidigt at yde Hjælp til enkelte Befolkningsdele i Sønderjylland skaber en vis Bitterhed hos andre.

Man skal i denne Forbindelse huske, at ogsaa de sønderjyske Arbejdere maa paatage sig en betydelig Særbeskatning i Forbindelse med de Kontingenter, de skal betale til Arbejdsløshedskasserne, og derfor bør man sikkert ikke gennemføre dette Lovforslag uden samtidig at undersøge Mulighederne for, om der ogsaa kan ydes noget til dem, jeg har nævnt, bl. a. Haandværkere og Arbejdere, handlende o. s. v.

Jeg skal med disse Ord paa mit Partis Vegne anbefale Lovforslaget til en hurtig og velvillig Behandling, men jeg tror, at det vil være af Betydning, at vi ser paa det i et Udvalg for dèr at undersøge, om dèr kan gennemføres noget ud over det allerede foreslaaede.

Jørgen Gram: Den Lov, der nu udløber, fremkom i sin Tid efter en Orienteringsrejse i Sønderjylland af den højtærede Statsminister og efter Tilskyndelse af mit Partis Formand. Under Behandlingen af Lovforslaget var man fra alle Sider enig om, at Befolkningen ikke kunde bære den Rentebyrd, som den paahvilende Gæld forpligtede den til. Man har i det store og hele ogsaa været enig om, at denne store Gæld i hvert Fald for en stor Parts Vedkommende var opstaaet under Forhold, som berettigede dens Opstaaen, og under Forudsætninger, som senere viste sig at være fejlagtige eller bristede, og at de sønderjyske Landbrugere var ude af Stand til at afbøde de Virkninger, som den førte med sig. Endvidere var man klar over, at det gik ikke an at unnlade at komme